

SERBIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SERBE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
SERBIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Напишите коментар на један од ниже наведених одломака.

1. (a)

– Страшно је за жену кад остане сама. Кад муж умре, још и некако, боли је, но се бар не стиди. Кад је остави због друге, и боли је, и обрукана је! Значи, нашао је бољу, она није ваљала. Но за жену
5 нема веће несреће него да сахрани своје дете. То не дај Боже ни душманину! – говорила је моја баба Марица.

Овим наравоученијем, овим општим закључком, завршавала би своје дуге, занимљиве приче. Приче
10 истините, потресне, упозоравајуће, којима ме припремала за живот. Оне су биле најважнији део мог васпитног пртљага. Њих сам, одлазећи из родне куће, понела уместо девојачке спреме, и никада их нисам одбацила. Нанизане попут блиставих перли
15 неке раскошне огрлице на исту нит нашег непрекинутог женског родослова, постале су мала огледала у којима непрестано тражим различите одразе своје женске суштине.

Када је умрла, баба Марица је имала осамдесет
20 шест година и чинило се да о болу све зна. Уитав њен живот, уосталом, сва њена искуства, бија су лекције трпљења и снаге, лекције у школи бола. Иста је била и судбина њене мајке и њене кћери, две жене непомирљиво различите, а готово истоветних животних. драма, у којима је неминовно учествовала и баба Марица, мада, разумљиво, у различитим улогама. Од детињства је заинтересовано посматрала своје тетке и слушала о својим бабама узбудљиве породичне легенде налик на бајке, само без срећног
30 краја. (*Бипа је њо њена девојачка сипрема.*) Најзад, годинама је пожртвовано урањала у моја тражења и неспокоје. Тако је стално допуњавала свој попис женских несрећа, краву антологију женских болова, речник вечите женске судбине.

35 Баба Марица је умела и да поднесе бол. Од кога ли је *њо* тако добро научила?

Понекад би ми се учинило да је бреме претешко, да неће успети да га изнесе, уплашила бих се да ће посрнути, да ће пасти, али она је негде дубоко
40 у себи увек проналазила снагу да се усправи и крене даље, застајући само за тренутак, да терет равномерно распореди.

Докле се може тако, питала сам се често гледају–
45 ћи је. Где је граница издржљивости?

Једном сам се осмелила да ту мисао, која ме
мучила, а која се може учинити баналном и патетич–
ном непосвећенима у тајну отмености патње, изго–
ворим гласно. Сматрала сам да сам стекла право и
50 на питање и на одговор. Јер, већ сам била добро
загризла опору јабуку женског јада.

Баба марица је седела лактовима ослоњена о
кухињски сто, подупирући главу шакама згрченим
у песнице, и полако се клатила напред–назад, нап–
55 ред–назад.

Подигла је главу и загледала се у мене равним,
дугим, тешким погледом.

– Где је граница издржљивости? Моли Бога да
то никада не сазнаш!

Љиљана Хабјановић–Ђуровић:
Женски родослов
Народна књига, Београд, 1997

- Какав је ово текст?
- Каквим је језиком написан?
- Који аспекти тематике овог одломка имају универзални карактер и како је то приказано?
- Какав је утисак на вас оставио и каква је ваша реакција на последњу реченицу?

1. (6)

БИСЕРНЕ ОЧИ

- Као дух јесени у шум лишћа свела,
К'о туга у живот наших жеља тајних,
У моју се душу нечујно уплела,
На плими уздаха немих и бескрајних,
5 Сугестија тиха са висина ледних,
Дубином страсти свих срдаца верних
И тамне ноћи — сугестија једних
Очију бисерних.
- Њихов сјај је био плав, мутан и чедан,
10 Сјај морем скривене, скупоцене шкољке;
Он је дав'о дубок незнан израз један
Чежње наших снова и минуле бољке;
Он је скрив'о благо успомена чедних,
Нежност жутих ружа и кринова смерних.
15 Нада мном и сада сија туга једних
Очију бисерних.
- И онда, кад звезда моје судбе зађе
За малу хумку трошних земних жеља,
Последњи, општи удес кад нас снађе
20 И нестане наших патња и весеља,
Нада мном ће, као чар усана медних,
К'о лелујав, меки сјај висина сферних,
Лебдети и тада сетан осмех једних
Очију бисерних.

Сима Пандуровић: Песме
Матица српска, Нови Сад–Београд, 1969

- Постоји ли веза између наслова песме и њеног садржаја?
- Шта је песник постигао тиме што се свака строфа завшава истим речима?
- Какав је тон ове песме?
- Какав је утисак на вас оставила ова песма?